

3. Фоміна М. В. Сучасний економічний розвиток: проблеми та перспективи / М. В. Фоміна, В. В. Приходько // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. — 2012. — № 1. — Т.1. — С. 435—445.
4. McCann P. Globalisation: Countries, cities and multinationals / P. McCann, Z. J. Acs // Jena Economics Research Papers №42 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://cstp.gmu.edu/files/pdfs/GMU_GW/mccann_acs.pdf
5. Milanovic B. Half a world: Regional inequality in five great federations/ B. Milanovic // Journal of the Asia Pacific Economy. — 2005. — №10. — P. 408—445.
6. Monastiriotis V. Regional growth dynamics in Central and Eastern Europe / V. Monastiriotis // London School of Economics and Political Science Discussion Paper №33 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.lse.ac.uk/europeanInstitute/LEQS/LEQSPaper33.pdf>
7. Pike A. Handbook of Local and Regional Development / A. Pike, A. Rodríguez-Pose, J. Tomaney. — L.: Routledge, 2010. — 642 p.
8. Zhang X. How does globalization affect regional inequality within a developing country? Evidence from China / X. Zhang, K. Zhang // Journal of Development Studies. — 2003. — №39. — P. 47—67.

Ємельяненко Л. М.,

д.е.н., доцент,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ЗБАЛАНСУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО І ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ

Сучасний розвиток земної цивілізації характеризується радикальною трансформацією суспільства, до основних ознак якої необхідно віднести: технологічну та інформаційну революцію, перехід до економіки знань, збурення глобалізації та нерівномірності розвитку країн, руйнування ієрархічних та ствердження мережових структур, гомогенізацію та гетерогенізацію, самоідентифікацію людини, макрофінансову нестабіль-

ність і циклічність, наслідком чого є сучасна світова Велика рецесія. Перед урядами країн світу постало завдання обґрунтування рецептів державного антикризового управління економікою, яке б забезпечило стійку синхронізацію технологічного та людського розвитку, фінансову стабілізацію та зростання суспільного добробуту.

Для постсоціалістичних країн, зокрема України, фінансово-економічна, структурна та інституційна кризи загострили проблему не тільки забезпечення конкурентоспроможності національної економіки на світовому рівні, а й взагалі економічного розвитку. На загальному тлі стрімкого збільшення наукоємних технологій у провідних економічно розвинених країнах світу, ефективність вітчизняної технологічної сфери дійсно виглядає незначною та зникаючою. І це при досить високому людському і технологічному потенціалі, але такому, що використовується неефективно, з великою швидкістю руйнується. Це пояснюється переконаністю в силі стихійної самоорганізації економічного і соціального розвитку за ринкових умов господарювання.

Сукупність накопичених в Україні фінансових, економічних, інфраструктурних, технологічних, екологічних, соціальних і управлінських проблем призвела до повного розбалансування національної економіки та висунула перед економічною наукою потребу пошуку стратегії управління соціально-економічним розвитком, яка б давала можливість активно скеровувати самодостатній власний рух з мінімальними втратами. Одним із стратегічних напрямів є модернізація соціально-економічної системи на основі використання нових технологій та інновацій у всіх сферах людської діяльності, синхронізації розвитку природи, економіки та людини.

Визначальною ланкою в системі державного антикризового управління національною економікою слід визначити збалансування людського та технологічного розвитку, що дозволить скоригувати цільові пріоритети реструктуризації економіки з урахуванням інноваційних змін, визначитись з макроекономічними наслідками мультиплікативного синергетичного ефекту синхронізації їх взаємодії.

В якості головного стратегічного завдання для реалізації національної економічної політики запропоновано формування системи механізмів взаємодії технологічного розвитку та соціальної політики на базі створення сучасного збалансованого економічного комплексу з потужним корпоративно-коопераційним каркасом, який буде забезпечувати щільну кооперацію вітчизняних

суб'єктів господарювання та вигідне інтегрування у світову економіку (рис. 1).

На сьогодні, коли світ поділено за основними ринками, у тому числі й високотехнологічними, перед Україною постають альтернативні стратегічні завдання щодо можливостей скористатися своїми науковими здобутками: мобілізувати наявні технології масового споживання і відродити повноцінний внутрішній ринок; забезпечити упровадження проривних технологій і відвоювати втрачені зовнішні ринки наукомісткої продукції, інтегруватися із ТНК технологічним ланцюжком виробничого процесу. При цьому залишитися на зовнішніх ринках з традиційною продукцією низьких переділів буде важко: енергомісткість, технологічна відсталість (в Україні знос основних засобів у промисловості більше 51 %) плюс динаміка цін на газ призводять до втрати ринків, що уже сформувався.

Нова національна концепція повинна базуватися не тільки на керівництві та управлінні, а й на організації. В комплексі інструментів і механізмів формування і реалізації національної концепції інноваційно-технологічного розвитку особливе місце слід відвести форсайт-методології як основі узгодження пріоритетів інноваційно-технологічного розвитку в рамках конструктивного діалогу держави та суспільства, залучення широких бізнес-кіл у їхню реалізацію, формування постійно діючих «майданчиків» взаємодії науки, виробництва, освіти та бізнесу. Нелінійний характер поведінки економіки постає все очевиднішим фактом. Виникає необхідність у розробці нових прийомів державного управління, які базуються на традиційних програмно-цільового спрямування та поширюються на основі врахування синергетичної парадигми розвитку. Визнання в системі антикризового державного управління синергетичної парадигми, що враховує варіативність, альтернативність розвитку сучасних ринкових систем господарювання з безліччю точок біфуркації дозволить вирішити стратегічне завдання відтворення національної системи із залученням бізнес-еліти в процесі регулювання людського і технологічного розвитку на засадах державно-приватного партнерства.

Стратегія збалансування людського і технологічного розвитку України має базуватися на переході від балансування між альтернативними цілями соціального забезпечення та економічного зростання — до інтеграції підвищення добробуту нації та кожного громадянина із становленням конкурентоспроможної національної економіки, яка динамічно розвивається. Головними страте-

гічними цілями повинні стати: забезпечення випереджаючого розвитку людського капіталу як основного конкурентного чинника в сучасній економіці, якнайповніший розвиток і використання національного інтелектуального та підприємницького потенціалу; поширення соціального ефекту від економічного зростання у вигляді підвищення рівня реальних доходів і купівельної спроможності населення, посилення соціального захисту, поліпшення умов життя.

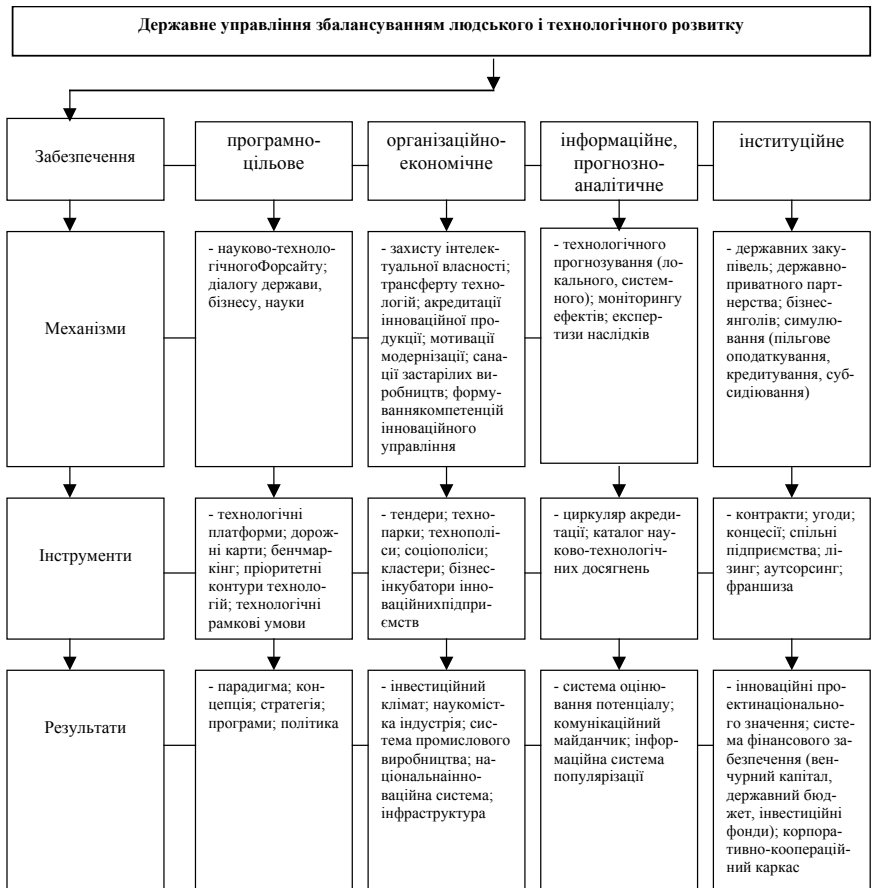

Рис. 1. Система механізмів державного управління збалансуванням людського і технологічного розвитку (власна розробка автора)